

Programma 6 | Sociaal domein



Programma 6 | Sociaal domein

Introductie op het programma en relevante trends en ontwikkelingen

In 2023 gaan we koers zetten in het Sociaal Domein door de transformatie die eerder is ingezet verder vorm te geven, waarbij we ook werken aan het versterken van de toegang door ons gebiedsteam. We benutten daarbij 'de krêft fan de mienskip' en kijken naar mogelijkheden van inwoners in plaats van beperkingen. De ingezette bezuinigingen die vanaf 2020 zijn ingevoerd, hebben de afgelopen jaren geleid tot lagere kosten en een verbeterde beheersing in het Sociaal Domein. Hierdoor hebben we meer grip op en beter inzicht in onze uitgaven gekregen. Tegelijk blijven de uitdagingen en onzekerheden voor de komende jaren onverminderd groot, mede door nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en wetswijzigingen.

De Koers Sociaal Domein is leidend in ons handelen, waarbij we werken aan een leefbare, inclusieve samenleving waarbij we 'mienskip-iseren' om de samenleving als eerste aan zet te houden en de gemeente te laten faciliteren. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is de Preventie Agenda Opsterland 2021 – 2030, waarbij de gemeente zich voor de lange termijn wil blijven inzetten op preventie en welzijn van de inwoners.

Voor de Wmo en de Jeugdhulp blijven we in zetten op:

- lichte en algemene zorg waar mogelijk, complexe en gespecialiseerde zorg waar nodig;
- ondersteuning zo veel mogelijk dichtbij, op maat en passend bij de behoefte;
- vraag- en resultaatgericht werken;
- gericht op mogelijkheden, niet op onmogelijkheden.

Iedereen doet mee en participeert binnen de mogelijkheden. Werk kan daarbij helpen om het inkomen te verhogen, maar ook om meer structuur te ervaren en de gezondheid te verbeteren.

Ook wordt ingezet op het beter gebruikmaken van de voorliggende voorzieningen: hoe kan de zorg samen met de inzet van de dorpen en professionals dicht bij de mens worden gebracht, waardoor zwaardere zorg mogelijkerwijs voorkomen kan worden. Komend jaar is er sprake van een nieuwe inkoop van Specialistische Jeugdzorg, deze inkoop verloopt provinciaal via Sociaal Domein Fryslân. Samen met andere partijen die onze belangen behartigen (VFG, VNG en P10) blijven we via een lobby richting de Rijksoverheid aandacht vragen voor knelpunten in het Sociaal Domein.

Kaderstellende documenten

Ontwikkelagenda Inclusieve samenleving

Preventie Agenda Opsterland 2021-2030

Thema Uitvoering sociale wetgeving

Doelstellingen

Wij verhogen de uitstroom uit de bijstand en verminderen de instroom in de bijstand ten opzichte van het regionale benchmarkgemiddelde

We willen zowel meer cliënten uit de bijstand laten uitstromen als minder inwoners de bijstand laten instromen ten opzichte van de regionale benchmarkgemiddelden.

Maatregelen

We gaan door met de extra inzet voor een activerend weekvullend programma voor statushouders.

Omschrijving (toelichting)

Door de nieuwe Wet inburgering 2021 zijn we als gemeente verantwoordelijk geworden voor de inburgering van statushouders in onze gemeente. Hiervoor is een weekvullend programma opgezet, met als doel zo snel mogelijk actief meedoen en zo snel mogelijk uitstromen naar duurzaam (betaald) werk. In 2023 gaan we hiermee door met als doel dat het voor statushouders makkelijker wordt om mee te doen en om (betaald) werk te vinden.

Kwaliteit (toelichting)

We voeren het jaarplan 'van mismatch naar match' uit.

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is voor de Arbeidsmarktregio Zuidoost Fryslân het jaarplan 'van mismatch naar match' opgesteld. In 2023 gaan de betrokken partijen verder met het uitwerken, implementeren en updaten van dit jaarplan. Hiermee versterken we de samenwerking tussen gemeenten, UWV, onderwijs en overige partijen en stimuleren we een meer eenduidige dienstverlening. Ook werkt de gemeente Opsterland in de totale arbeidsmarktregio Fryslân samen verder aan het vormgeven en implementeren van een Strategische Agenda voor de periode 2022-2026.

Kwaliteit (toelichting)

Wij analyseren onze aanpak en maatregelen om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te activeren

Omschrijving (toelichting)

De groep uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt in verhouding groter, doordat uitkeringsgerechtigden die aan het werk kunnen ook daadwerkelijk aan het werk zijn.

Bij de aanpak voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt denken wij aan een combinatie van sociale activering, welzijnsbevordering en sport en bewegen.

Wij continueren daarnaast de samenwerking met Caparis NV op het gebied van Re-integratie, Afspraakbanen en werkplekken Beschut werk. Al deze acties voeren we uit met als doel om deze groep inwoners ook mee te laten doen aan onze samenleving.

Kwaliteit (toelichting)

Wij continueren onze inzet 'aan de voorkant' met de aanpak "Meteen in Beweging" en poortwachter

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk de re-integratie vanaf dag één te starten. Hier beginnen wij al mee bij het eerste contact via de poortwachter en met de aanpak 'Meteen in Beweging'. Het doel is de uitkeringsgerechtigde zo snel mogelijk op te roepen, het recht op uitkering zo snel mogelijk vast te stellen en zo snel mogelijk een re-integratieplan te maken.

We actualiseren onze re-integratieaanpak in 2023, mede op basis van wijzigende wetgeving.

De gemeente Opsterland is deelnemer aan de landelijke Divosa Benchmark, een instrument waarmee gemeenten hun prestaties op het gebied van Werk & Inkomen meten en kunnen vergelijken met andere gemeenten, met de regio, met de provincie en met landelijke cijfers. We meten deze presentaties om onze werkzaamheden te monitoren en te kijken of deze de gewenste beleidseffecten hebben.

Kwaliteit (toelichting)

Wij zetten leerwerktrajecten op voor onze uitkeringsgerechtigden

Omschrijving (toelichting)

Op dit moment is de arbeidsmarkt krap, waardoor de meest kansrijke klanten de bijstand uitstromen. Ondanks deze economische ontwikkelingen, zijn meer inspanningen nodig voor de overige groep werkzoekenden om hen aan het werk te helpen.

Leerwerk-trajecten zijn een belangrijk voorschakeltraject voor mensen die in kansrijke sectoren, zoals de Zorg, Groen en Techniek, willen werken, maar niet de juiste achtergrond hebben. Samen met scholen, werkgevers, Caparis NV en met het werkgeversservicepunt Fryslân Werkt gaan we verder met het opzetten van deze leerwerktrajecten om deze afstand te overbruggen.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Wij willen leven in armoede tegengaan.

Vanuit ons beleid voor gemeentelijke inkomensvoorzieningen, armoede- en minimabeleid en de gemeentelijke schuldhulpverlening werken we als gemeente aan het bestrijden van armoede. Door de gevolgen van de coronacrisis en de hoge inflatie, is het voor inwoners soms moeilijker geworden om een leven in armoede te voorkomen. Daarom besteden we hier de komende periode extra aandacht aan.

Maatregelen

De toegankelijkheid en bekendheid van de gemeentelijke inkomensvoorzieningen en financiële hulpverlening verhogen bij de doelgroep

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk dat inwoners die voor inkomensondersteuning in aanmerking komen, op de hoogte zijn van regelingen die we hier als gemeente voor hebben. We starten in 2023 een informatiecampagne vanuit de gemeente, samen met onze maatschappelijke partners (sportverenigingen, woningbouwverenigingen, enz.). Ook zorgen we ervoor dat inwoners met een hulpvraag over geld deze zo makkelijk mogelijk kunnen neerleggen bij de gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

We actualiseren ons beleid voor onze gemeentelijke inkomensvoorzieningen

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de Participatiewet hebben we als gemeente een aantal inkomensvoorzieningen voor inwoners met een laag inkomen. Om beter aan te sluiten op actuele maatschappelijke ontwikkelingen zoals de hoge inflatie, onderzoeken we op welke punten het beleid hiervoor moet worden geactualiseerd en passen we dit zo nodig aan.

Kwaliteit (toelichting)

We zorgen er samen met onze maatschappelijke partners voor dat we (mogelijke) schulden zo snel mogelijk in beeld krijgen.

Omschrijving (toelichting)

Soms is het voorkomen van schulden helaas niet meer mogelijk. Dan moeten we als gemeente in actie komen om (mogelijke) schuldenproblematiek zo snel mogelijk aan te pakken. Hiervoor hebben we de afgelopen jaren, samen met maatschappelijke partners zoals woningcorporaties, een systeem van vroege signalering van schulden ontwikkeld. In 2023 gaan we samen kijken hoe we deze aanpak nog verder kunnen verbeteren.

Kwaliteit (toelichting)

We passen ons beleid voor armoede en schulden aan, met de focus op preventie

Omschrijving (toelichting)

Via de gewijzigde Wet schuldhulpverlening en het gemeentelijke beleid voor preventie is de focus de afgelopen jaren steeds meer verschoven naar het voorkomen van armoede en schulden. De komende periode willen we deze lijn doortrekken. In 2023 gaan we onderzoeken wat we hierin belangrijk vinden en wat goed werkt.

Kwaliteit (toelichting)

Thema Maatschappelijke ondersteuning

Doelstellingen

Inwoners houden de regie over eigen leven en kunnen langer thuis blijven wonen.

Inwoners houden de regie over eigen leven. Gemeente en andere professionals faciliteren, stimuleren en ondersteunen zo nodig.

In 2030 hebben inwoners meer mogelijkheden om thuis te blijven wonen. Gemeente en andere professionals faciliteren, stimuleren en ondersteunen. De mienskip vormt een sterke basis waar inwoners op terug kunnen vallen.

Maatregelen

De zorg vanuit de gemeente voor haar inwoners blijft bereikbaar en betaalbaar

Omschrijving (toelichting)

In de toekomst willen we als gemeente de zorg bereikbaar en betaalbaar houden. Uitdagingen daarbij zijn krapte op de arbeidsmarkt, de toenemende vraag naar zorg en de druk op de gemeentelijke financiën. Samen met de (kennis)partners onderzoeken we deze uitdagingen en de maatregelen die ons hierin kunnen helpen.

Kwaliteit (toelichting)

Met verschillende voorzieningen en projecten stimuleren we inwoners meer gebruik te maken van het eigen netwerk.

Omschrijving (toelichting)

Een sterke sociale basis zorgt ervoor dat mensen elkaar kunnen ondersteunen en minder snel terug hoeven te vallen op professionele hulp. We zetten verschillende voorzieningen en projecten in om de sociale basis in de dorpen te versterken en inwoners uit te nodigen elkaar te ondersteunen.

Kwaliteit (toelichting)

Opsterland zet stappen om een dementievriendelijke gemeente te worden

Omschrijving (toelichting)

Een dementievriendelijke gemeente zet zich actief in om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving. Daarvoor gaan we onderzoeken hoe we inwoners, (zorg)organisaties en ondernemingen bewust kunnen maken van de gevolgen van dementie. We onderzoeken welke ondersteuning we kunnen organiseren voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben voldoende in beeld wat er nodig is op het gebied wonen en zorg

Omschrijving (toelichting)

Samen met woon- en zorgpartners voeren wij in 2023 een analyse uit naar de opgave die we hebben op het gebied van wonen en zorg en de maatregelen die hierin nodig zullen zijn.

Kwaliteit (toelichting)

We zetten in op meer algemene voorzieningen zodat mensen langer thuis kunnen blijven wonen

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken of meer individuele maatwerkvoorzieningen als algemene voorzieningen gemaakt kunnen worden. Meer algemene voorzieningen kunnen ervoor zorgen dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen omdat de drempel voor toegang tot individuele voorzieningen daarmee verlaagd wordt. Bovendien zorgen algemene voorzieningen ervoor dat we met minder geld en minder mensen voor meer mensen ondersteuning kunnen bieden.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

We richten ons met preventie op het voorkomen en beperken van problemen van inwoners

Het streven is om een samenleving te creëren met inwoners die samen redzaam zijn en zich bij elkaar betrokken voelen. Waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen, in een gezonde en veilige omgeving. Dit vanuit de overtuiging dat de vitaliteit en het welzijn van de samenleving versterkt worden door inwoners die actief deelnemen aan die samenleving.

We zoeken oplossingen meer in de leefwereld dan in professioneel handelen

We willen bereiken dat de kosten in het sociaal domein op 1 januari 2030 met 10% zijn verminderd ten opzichte van 1 januari 2021.

We willen eerder en beter in gesprek gaan met inwoners.

We willen bereiken dat op 1 januari 2030 de helft van alle contacten met de gemeente niet gaan over een professionele hulpvraag, maar informeel van aard zijn.

We sluiten aan bij vraagstukken in en volgens het dorp.

Maatregelen

We onderzoeken wat er nodig is om dorpskamers te realiseren in 2024 en zetten vervolgstappen in de realisatie van deze dorpskamers

Omschrijving (toelichting)

We kijken per dorp of het realiseren van een dorpskamer wenselijk is en wat daarvoor nodig is. Na de onderzoeksfase zetten we vervolgstappen om dorpskamers te realiseren. Daarvoor gaan we in gesprek met de verschillende stakeholders, zowel intern als extern, om het thema “dorpskamers” te onderzoeken.

Kwaliteit (toelichting)

We versterken het bestaande netwerk van dorpssteunpunten en andere vrijwilligersorganisaties

Omschrijving (toelichting)

We willen bewonersinitiatieven versterken en ondersteunen. We gaan bestaande vrijwilligersorganisaties (zoals dorpssteunpunten en sociaal cultureel werk) effectiever ondersteunen en inzetten. Ook gaan we de samenwerking tussen vrijwilligers en professionals op dorpsniveau verbeteren.

Kwaliteit (toelichting)

We voeren het actieplan preventie uit

Omschrijving (toelichting)

We stellen jaarlijks een actieplan preventie op. In dit actieplan werken we de actielijnen uit de preventieagenda uit. Deze vormen het uitgangspunt voor de activiteiten met betrekking tot preventie voor 2023.

Kwaliteit (toelichting)

Wij gebruiken voorlichting in het onderwijs om jongeren te informeren over het aanbod ten aanzien van sport, vrije tijd, cultuur en maatschappelijke thema's

Omschrijving (toelichting)

We hebben een brede scope op het welzijn van jeugdigen en proberen hierbij aanbod te creëren. Zo is er aandacht voor jeugdsozen, sport en cultuur en geven voorlichting ten aanzien van gaming en

mediawijsheid, alcohol- en drugsgebruik, sexting en andere vormen van risicogedrag. We hebben daarbij een goede samenwerking met netwerkpartners.

Kwaliteit (toelichting)

Thema Jeugdhulp

Doelstellingen

We verbeteren de vroegsignalering van kwetsbare kinderen

Door middel van vroeg signalering willen we alle kinderen die jeugdhulp nodig hebben zo tijdig mogelijk hulp bieden. Op deze wijze kan zwaardere hulpverlening zoveel mogelijk vermeden worden.

Maatregelen

We maken een sluitende aanpak door middel van samenwerking rondom de vroegsignalering van kwetsbare kinderen

Omschrijving (toelichting)

We maken met de samenwerkende organisaties afspraken over de vroeg signalering van kwetsbare kinderen. Deze organisaties weten dat ze de ouders van kinderen die zorg nodig hebben kunnen verwijzen naar het gebiedsteam.

Kwaliteit (toelichting)

We ontwikkelen een integrale aanpak tussen onderwijs en de zorg voor jeugd

Omschrijving (toelichting)

De integrale aanpak is gebaseerd op goede afspraken en samenwerking met de scholen in Opsterland en het project Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED). In 2023 ontwikkelen we de integrale aanpak onderwijs en zorg verder door.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Wij willen effectieve toegang tot zorg

De toegang tot zorg richten we zo in dat we preventief te werk gaan, waarbij we ons richten op het voorkomen en beperken van zorg. We willen jeugdhulp verlenen daar waar het nodig is. De toegang moet voor iedereen bereikbaar en bekend zijn.

Maatregelen

Samen met zorgaanbieders richten we ons op het voorkomen van de inzet van zware zorg.

Omschrijving (toelichting)

Samen met de externe verwijzers, ook in SDF verband, gaan we afspraken maken over het monitoren en controleren op de hoge intensiteiten om de juiste zorg te leveren. Zo willen we voorkomen dat cliënten doorstromen naar onnodig zware en langdurige zorg.

Kwaliteit (toelichting)

We borgen de gemaakte afspraken inkoop Jeugdhulp 2023 en contractmanagement

Omschrijving (toelichting)

We gaan de nieuwe inkoop Jeugdhulp verwerken in de nieuwe verordening jeugdhulp en zorgen dat deze geborgd wordt in onze gemeente. De procedures en afspraken rondom inkoop van zorg en ondersteuning voor jeugd zijn helder en bij iedereen in het Gebiedsteam bekend.

Kwaliteit (toelichting)

We gaan de zorg vanuit de juiste wet vergoeden

Omschrijving (toelichting)

We gaan de zorg vanuit de juiste wet vergoeden, waarvoor we gerichte samenwerkings- en resultaatafspraken maken. We maken samenwerkings- en resultaatafspraken met zorgaanbieders over tarieven, intensiteiten en wat Jeugd-, WMO en WLZ zorg is. Hierbij moeten wij over voldoende informatie en kennis beschikken.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Wij zorgen voor een goede begeleiding van kwetsbare kinderen

We investeren in de kwaliteit van het gebiedsteam en de samenwerking met partners die bij het kwetsbare kind betrokken zijn. Dit alles gericht op kortdurende, snelle en efficiënte hulp waaronder het doorverwijzen naar passende hulp.

Maatregelen

We ontwikkelen en monitoren een eenduidige werkwijze voor de indicaties van de jeugdwet

Omschrijving (toelichting)

Met het Friese ondersteuningsplan als leidraad werken we op een eenduidige werkwijze. Daarvoor gaan we het Friese ondersteuningsplan Jeugd, het toekomstplan en het veiligheidsplan aan de werkwijze van het gebiedsteam toevoegen. We monitoren de werkwijze voor de indicaties en passen eventuele verbeteringen toe.

Kwaliteit (toelichting)

Thema Dorpenbeleid en dorpshuizen

Doelstellingen

In elk dorp waar nu ook een dorpshuis is, is een dorpshuisfunctie aanwezig.

We willen bereiken dat in elk dorp waar nu ook een dorpshuis is, een toekomstbestendige dorpshuisfunctie aanwezig blijft voor het vergroten van de sociale cohesie waarbij we uitgaan van maatwerk per dorp. De verschijningsvorm van deze ontmoetingsruimten kan divers zijn. De kracht van de dorpshuisbesturen is het grote zelf organiserend vermogen. De inwoners en hun ideeën staan centraal. Dit past bij de ontwikkelingen in de samenleving en het coalitieakkoord “Mei-inoar foarút”.

De gemeente heeft een verbindende en faciliterende rol en zorgt voor de juiste randvoorwaarden waardoor de dorpshuisbesturen in staat zijn een zelfstandige duurzame exploitatie te realiseren. We streven ernaar dat dorpshuisbesturen zelfredzaam zijn. Zij beheren, exploiteren en onderhouden de dorpshuizen in hun eigen dorp.

Maatregelen

Wij ondersteunen het in stand houden van dorpshuizen en multifunctionele accommodaties.

Omschrijving (toelichting)

We willen zorgen dat dorpshuisbesturen en belanghebbende partijen de beschikking houden over een toekomstbestendige dorpshuisfunctie. We maken samen met de dorpshuizen een actieplan per dorpshuis.

Kwaliteit (toelichting)

Doelstellingen

Waar mogelijk faciliteren en ondersteunen wij initiatieven vanuit de mienskip.

Wanneer inwoners een initiatief hebben, denkt de gemeente mee vanuit de mogelijkheden. De gemeente ontwikkelt heldere en duidelijke kaders. We beseffen ons dat er maatwerk mogelijk moet zijn in ieder dorp en voor elk initiatief.

Maatregelen

Ieder dorp krijgt een eigen dorpswethouder

Omschrijving (toelichting)

Naast dat de Plaatselijke Belangen en dorpshuisbesturen de dorpencoördinator en beleidsadviseur dorpen als vast aanspreekpunt binnen de gemeente hebben, krijgt ieder dorp vanaf 2023 ook een dorpswethouder. De dorpencoördinator en dorpswethouder trekken met elkaar op in de contacten met de dorpen, o.a. door de ledenvergaderingen van Plaatselijke Belangen bij te wonen.

Kwaliteit (toelichting)

De dorpencoördinator is bekend bij alle dorpen in Opsterland

Omschrijving (toelichting)

De dorpencoördinator werkt nauw samen met de beleidsadviseur dorpen. De dorpencoördinator en dorpswethouders trekken met elkaar op in de contacten met de dorpen.

De dorpencoördinator is samen met de beleidsadviseur dorpen het aanspreekpunt voor besturen van Plaatselijke Belangen en dorpshuizen. De dorpencoördinator is bekend met alle dorpen in Opsterland, is eerste contactpersoon voor de Plaatselijke Belangen en neemt de operationele taken op zich.

Kwaliteit (toelichting)

Wij organiseren periodiek een dorpstafel

Omschrijving (toelichting)

We organiseren periodiek dorpstafels in de dorpen om met zoveel mogelijk mensen in gesprek te gaan over wat er speelt in het dorp.

Kwaliteit (toelichting)

We maken afspraken met plaatselijke belangen over uitvoering van de dorpsvisies

Omschrijving (toelichting)

We gaan een proces beschrijven zodat het voor Plaatselijke Belangen, bestuurders en medewerkers van Opsterland duidelijk is wat we van elkaar mogen verwachten.

In 2022 zijn de dorpspiegels uitgevoerd. Met ieder Plaatselijk Belang gaan we in gesprek over de uitkomsten van de dorpspiegel en hoe deze kunnen worden vertaald in het actualiseren van de dorpsvisies.

Kwaliteit (toelichting)

Wij werken samen met de dorpen en plaatselijke belangen

Omschrijving (toelichting)

Wij zien de leefbaarheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven, woon- en energiecoöperaties, overige maatschappelijke organisaties en de gemeente.

We hebben met de dorpencoördinator proactief contact met de besturen van Plaatselijke Belangen. We informeren hen over relevante ontwikkelingen en gaan in gesprek over uitdagingen en kansen voor hun dorp.

Kwaliteit (toelichting)

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren	Eenheid	Opsterland				Nederland			
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	604	614	633	654	777	794	796	806
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot en met 21 jarigen	1%	1%	1%	*	1%	1%	1%	*
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	% Kinderen in uitkeringsgezin	5%	5%	4%	*	7%	6%	6%	*
Achterstand onder de jeugd - Werkloze jongeren	% Werkloze jongeren	2%	2%	3%	*	2%	2%	2%	*
Netto arbeidsparticipatie	% Van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	68%	70%	68%	71%	68%	69%	68%	70%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	310	287	379	292	401	382	460	431
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	246	193	173	*	305	207	202	*
Jongeren met jeugdhulp	% Van alle jongeren tot 18 jaar	10,6%	11,0%	10,2%	11,8%	11,8%	12,3%	11,9%	12,9%
Jongeren met jeugdbescherming	% Van alle jongeren tot 18 jaar	1,8%	1,7%	1,9%	0,3%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%
Jongeren met jeugdreclassering	% Van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%
WMO Clienten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	570	600	610	610	640	680	700	*

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 5 september 2022

^ De stijging van het aantal personen met een bijstandsuitkering t.o.v. 2019 wordt veroorzaakt door het beroep dat is gedaan op de (tijdelijke) TOZO regeling. Zonder deze regeling zien we geen significante wijziging in dit aantal bij de gemeente Opsterland

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 6 reserves meegenomen.

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Begroting 2022 (incl wijzigingen)	Begroting 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Lasten	37.947	38.763	37.241	36.542	36.218	36.070
Baten	11.783	10.926	9.771	9.721	9.721	9.721
Saldo voor bestemming	-26.164	-27.838	-27.470	-26.822	-26.498	-26.349
Mutaties reserves						
Lasten	30	30	30	30	30	30
Baten	37	130	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-26.157	-27.738	-27.500	-26.852	-26.528	-26.379

Specificatie per taakveld

x € 1.000

Specificatie	Begroting 2022	Begroting 2023	Mutatie begroting 2022/2023
Saldo per taakveld			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.097	-1.949	148
6.2 Wijkteams	-645	-620	25
6.3 Inkomensregelingen	-1.995	-2.043	-48
6.4 Begeleide participatie	-3.368	-3.242	126
6.5 Arbeidsparticipatie	-1.226	-1.228	-2
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-866	-1.243	-377
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-7.020	-7.068	-48
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-8.922	-8.351	570
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-353	-423	-69
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-1.346	-1.304	41
Saldo voor bestemming	-27.838	-27.470	367
Stortingen reserves			
Verbouw dorpshuizen	-30	-30	-
Totaal stortingen reserves	-30	-30	-
Onttrekkingen reserves			
Onttrekking AR vrije deel tbv Jeugd en jongerenwerk	19	-	-19
Onttrekking AR vrije deel tbv Invoering wet inburgering	34	-	-34
Onttrekking AR vrije deel tbv GIDS gelden	38	-	-38
Onttrekking AR vrije deel tbv Uitbreiding dorpsbudgetten	14	-	-14
Onttrekking AR vrije deel tbv Geweldig Gorredijk dorpsdialoog	25	-	-25
Totaal onttrekkingen reserves	130	-	-130
Saldo na bestemming	-27.738	-27.500	237

Toelichting op de financiën

Het saldo van dit programma is in 2023 €237.000 voordeliger dan in 2022.

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie geeft in 2023 een voordeel van €148.000 ten opzichte van 2022.

In 2022 is er eenmalig een budget beschikbaar gesteld van €96.000 voor het uitvoeren van de dorpspiegels. Dit budget vervalt in 2023, dit is een voordeel. Vanaf 2023 is er een structurele formatieplaats opgenomen voor dorpencoördinator. Deze is verantwoord in programma 0. In 2022 was

hiervoor een incidenteel budget beschikbaar van €60.000 in programma 6. In dit programma geeft dit nu een voordeel omdat de kosten vanaf 2023 dus in programma 0 zijn verantwoord. Er is ook een voordeel van €99.000 op welzijnswerk, Jeugd- en Jongerenwerk en inburgering. Het budget voor welzijnswerk is €25.000 lager, het budget voor Jeugd- en Jongerenwerk €19.000 en het budget voor inburgering €55.000 lager omdat er in de budgetten voor 2022 voor deze bedragen resultaatbestemmingen en budgetoverhevelingen verwerkt waren. Ook de dorpsbudgetten zijn €14.000 lager omdat er in 2022 eenmalige extra middelen waren. Dit geldt ook voor Geweldig Gorredijk (€25.000). Op de overige budgetten is een nadeel van €13.000. De doorbelasting van de personeelskosten geeft een nadeel van €133.000.

Taakveld 6.2 Wijkteams geeft in 2023 een voordeel van €25.000 ten opzichte van 2022

Dit voordeel wordt geheel veroorzaakt door de doorberekening van de personeelslasten.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen geeft in 2023 een nadeel van €48.000 ten opzichte van 2022

Op bijzondere bijstand is een voordeel van €6.000. Omdat de gemeente een gebouw beschikbaar heeft gesteld aan de Voedselbank is de subsidie aangepast. De doorbelasting van de personeelskosten geeft een nadeel van €58.000. Op de overige budgetten is een voordeel van €4.000.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie geeft in 2023 een voordeel van €126.000 ten opzichte van 2022

Op basis van het meerjarenperspectief uit de begroting 2022 van SW Fryslân (Caparis) is de bijdrage van de gemeente met €120.000 naar beneden bijgesteld. De doorbelasting van de personeelskosten geeft een voordeel van €6.000.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie geeft in 2023 een nadeel van €2.000 ten opzichte van 2022

Dit nadeel wordt geheel veroorzaakt door de doorberekening van de personeelslasten.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO) geeft in 2023 een nadeel van €233.000 ten opzichte van 2022

Dit nadeel wordt geheel veroorzaakt door de doorberekening van de personeelslasten.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ geeft in 2023 een nadeel van €192.000 ten opzichte van 2022

Dit nadeel wordt geheel veroorzaakt door de doorberekening van de personeelslasten.

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- geeft in 2023 een voordeel van €570.000 ten opzichte van 2022

Tot en met 2022 werd een gedeelte van de salariskosten rechtstreeks aan dit taakveld doorberekend. Vanaf 2023 gaat dit via de doorberekening van personeelslasten, in overeenstemming met de andere taakvelden. Hierdoor wordt het budget verlaagd met €497.000, dit is een voordeel in dit programma. In programma 0 geeft dit eenzelfde nadeel. Dit is dus budgettair neutraal, zie ook de toelichting bij programma 0. Verder is het budget in 2023 nog verlaagd met €158.000 als gevolg van het meerjareneffect van de bij de begroting 2020 afgesproken bezuinigingen. De doorbelasting van de personeelskosten geeft een nadeel van €85.000.

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ geeft in 2023 een nadeel van €69.000 ten opzichte van 2022

Dit nadeel wordt geheel veroorzaakt door de doorberekening van de personeelslasten.

Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- geeft in 2023 een voordeel van €41.000 ten opzichte van 2022

Dit voordeel wordt geheel veroorzaakt door de doorberekening van de personeelslasten.

De mutaties in de reserves geven in 2023 een nadeel van €130.000 ten opzichte van 2022.

In 2022 zijn een aantal budgetten incidenteel verhoogd door een resultaatbestemming jaarrekening 2021. Dit betreft inburgering, jeugd- en jongerenwerk, dorpsbudgetten en Geweldig Gorredijk (zie taakveld 6.1). Ook was er een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor GIDS-gelden. Deze laatste uitgave is geboekt in programma 7, taakveld 7.1 Volksgezondheid. Deze resultaatbestemmingen zijn in 2022 bij dit programma aan de algemene reserve onttrokken, hier dus een bate. Deze bate is er niet in 2023. Daarom hier nu een nadelig effect van €130.000.